

 <p>FAKULTA FILOZOFICKÁ ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY V PLZNI</p> <p>Katedra filozofie</p>	<p>PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE</p>
--	--

Práce (co se nehodí, škrtněte): diplomová

Posudek (co se nehodí, škrtněte): vedoucí

Práci hodnotil(a) (u externích hodnotitelů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Mgr. Stefanie Dach, Ph.D.

Práci předložil(a): Bc. Jana Švadlenková

Název práce: Filosofické přístupy k simulaci a fikci

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cíl práce je podle autorky zjistit, jaký je ontologický status fikčních a simulovaných předmětů, a zkoumat, „jak moc si jsou otázky ohledně existence předmětů ve filosofickém diskursu o simulacích podobné s těmi ve filosofickém diskursu o fikcích“ (str. 1). Cíle by mohly být formulovány o něco pečlivěji, práce ale určitě dělá to, co si autorka předsevzala, tedy diskutuje ontologický status fikčních a simulovaných předmětů i možnosti přenosu otázek a přístupů z diskursu o fikčních předmětech na diskurz o simulovaných předmětech. Diskuze by mohla být na některých místech vyvráždějí (viz níže), ale v rámci diplomové práce jsou cíle naplněny uspokojivě.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Autorka se rozhodla pro poměrně náročné téma, alespoň pro úroveň diplomové práce. Práce je zaměřená na systematické usouvztažnění dvou filosofických debat: debaty o ontologickém statusu fikčních objektů a novější debaty o ontologickém statusu objektů v počítačových simulacích. Téma vyžaduje jak zpracování velkého množství cizojazyčné literatury, tak i schopnost pracovat s abstraktními metafyzickými teoriemi. Téma je velmi aktuální a zatím málo zpracované, jak v českém prostředí, tak v zahraničí. Myslím, že i když se autorka s tématem poprala obstojně, náročnost tématu se na výsledném textu podepsala.

Autorka potřebovala delší čas i podporu, než se šila s tématem do takové míry, aby mohla plynule psát. To v závěru zpracování způsobilo časovou tíží, což se v práci projevuje v určité nedotaženosti autorčiny myšlenky. Je však nepochybné, že autorka udělala velký kus práce: Zpracovala větší množství zahraniční literatury, diskutuje několik velmi různorodých metafyzických přístupů v rámci dvou různých filosofických diskurzů a za poměrně krátký čas vytvořila i nejnáročnější, analytickou část práce, kde porovnává diskurz o fikčních předmětech a diskurz o simulovaných předmětech.

Autorka přitom přichází s originálními myšlenkami. Především mě zaujala myšlenka, že na rozdíl od fikce musíme u simulovaných předmětů rozlišovat pohled zevnitř simulace a pohled zvnějšku simulace, když přemýšlíme o jejich ontologickém statusu, což vzápětí způsobuje, že ne všechny teorie o fikčních předmětech lze aplikovat z obou perspektiv i na simulované předměty. Je to teze, která stojí za to být více rozvinutá. Zde je ale jedna ze slabín práce: I když autorka předkládá relevantní a zajímavé myšlenky, často zůstávají v zárodku nebo jsou podané matoucím způsobem. Tyto myšlenky by si zasloužily utřídit, pečlivěji formulovat a rozvinout. To je možné především skrze zpětnou vazbu a kritiku, na které ale na konci zpracování chyběl čas.

Jiná nepečlivost, která by se v práci nemusela vyskytnout, se týká klíčové terminologie. Na straně 9 se autorka snaží jasně vymezit, jak bude používat termíny „skutečné“ (= existující) a „reálné“ (= nesimulované). To je určitě správný krok. Bohužel se ale autorka při použití těchto termínů nedrží na některých místech svých vlastních definic (např. str. 8: „tedy simulovaný strom může být k nerozeznání od skutečného stromu“, nebo str. 8: „Chalmers se v knize táže na následující otázku: Je simulovaná realita reálná?“, a mnoho dalších). To vzápětí spíše zvyšuje riziko matení čtenáře.

Jedná se však o problémy, které by se nechaly výrazně zmírnit, kdyby autorka měla na zpracování ještě víc času. Proto je nevnímám jako zcela zásadní. Naopak oceňuji, že se autorka v poslední části práce opravdu snaží o vlastní postoj. Vytváří si tím základ, který lze dál rozvinout, i když k tomu v této práci chyběl čas. Oceňuji také její stálou snahu ilustrovat abstraktní metafyzické teorie popisem konkrétních situací. Problematické aspekty práce jsou tak vyvážený jejími klady.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

V těch částech práce, které vznikly jako první, je jazykový projev dobrý. V těch částech, které vznikly překotně ke konci zpracování, je projev ale místy nepřesný nebo nepečlivý (viz např. str. 2: „zde interpretuji různé otázky“, nebo str. 45: „Chalmers připisuje simulovaným objektům mnohem větší sílu“). Na straně 20 zůstaly označené předchozí změny v práci. Grafická úprava, citační aparát a bibliografie jsou v pořádku. Členění práce je logické.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Jedná se o práci s aktuálním a originálním tématem, která přichází s několika hodnotnými myšlenkami. Často tyto myšlenky zůstaly z časových důvodů však ještě nejasné a neroztříděné. Práce trpí i jinými známkami časového tlaku v pozdější fázi zpracování.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Která ze tří přístupů k fikčním předmětům představených v práci lze podle Vás nejlépe použít k objasnění ontologického statusu simulovaných předmětů a proč?
2. V závěru práci se přikláníte k Chalmersovu tezi, že simulované předměty jsou skutečné. V práci ale také představujete kritické reakce na tuto tezi (Beisbart, Brey, McDonnell/Wildman). Jak se můžeme podle Vás s těmito kritickými argumenty proti Chalmersovi vypořádat?
3. Když v poslední části práce diskutujete aplikovatelnost meinongianismu na simulované předměty, přicházíte s tezí, že musíme rozlišit perspektivu zevnitř simulace a zvnějšku simulace. Pokud Vám dobře rozumím, chtěla byste říct, že z pohledu zevnitř simulace simulované předměty existují, ale z vnějšího pohledu pouze subsistují (v Meinongově smyslu). Jako argument uvádíte, že někdo, kdo sleduje simulaci z vnějšku, nemůže určit všechny vlastnosti daného simulovaného předmětu. Ten tedy z tohoto vnějšího pohledu zůstává podobně nedourčený ve svých vlastnostech jako fikční objekt.

Co myslíte o následující námitce proti Vaší argumentaci? Když sleduji televizní přenos o určité osobě, např. Baracku Obamovi, neumím určit všechny vlastnosti této osoby. Přesto bychom ale nejspíš nechtěli říct, že Barack Obama z mého pohledu televizního diváka pouze subsistuje (a tedy neexistuje). Rozdíl mezi přímým kontaktem s Obamou a zprostředkovaným kontaktem s Obamou je jen rozdíl v mé epistémické pozici, tj. rozdíl v tom, jestli a jak snadno umím z dané pozice zjistit, které vlastnosti objekt má. Není to ale ontologický rozdíl, není to tedy rozdíl v tom, *jestli* objekt daný vlastnosti má. Proč bych takto neměla přemýšlet o simulovaných objektech? Rozdíl mezi pohledem zevnitř a zvnějšku simulace by byl rozdíl epistemický (které se týká toho, co můžu o objektu vědět), ale ne ontologický (který by se týkal toho, jaký ten objekt je).

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl): **velmi dobře**

Datum:

Podpis: